

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

[૨૦૧૭] ૧૧ એસ.સી.આર. ૭૨૨

શ્રી ચિત્તરંજન મૈતી

વિરુદ્ધ

ભારત સંઘ

(૨૦૧૭ ની સિવિલ અપીલ નં. ૧૫૫૪૫-૧૫૫૪૬)

૦૩ ઓક્ટોબર, ૨૦૧૭

[જે. ચેલમેશ્વર અને એસ. અબ્દુલ નઝીર, ન્યાયમૂર્તિઓ]

લવાદ અને સમાધાન અધિનિયમ, ૧૯૮૬ – વિવાદની લવાદપાત્રતા –
કામ કરવા માટે અપીલકર્તા અને સામાવાળા વચ્ચે થયેલ કરાર – પક્ષકારો વચ્ચે
વિવાદો ઉદ્ભવ્યા – લવાદની નિમણૂક માટે અપીલકર્તાએ કલમ ૧૧(૬) હેઠળ
અરજી દાખલ કરી – લવાદની નિમણૂક કરવામાં આવી – લવાદ પંચ દ્વારા
પસાર કરવામાં આવેલ ચુકાદાને સામાવાળા દ્વારા પડકારવામાં આવ્યો જેને

હાઈકોર્ટના સિંગલ જજ દ્વારા ફગાવી દેવામાં આવ્યો – સિંગલ જજના હુકમને સામાવાળા દ્વારા ડિવિઝન બેંચ સમક્ષ એવી દલીલ સાથે પડકારવામાં આવ્યો કે અપીલકર્તાએ સામાવાળાને 'નો કલેમ્સ સર્ટિફિકેટ' આપ્યું હોવાથી લવાદ પંચ દ્વારા વિવાદનો નિર્ણય કરી શકાય નહીં, જેનાથી તેમણે સામાવાળા પાસેથી કોઈપણ દાવા માટેનો પોતાનો અધિકાર જતો કર્યો હતો – લવાદ પંચ દ્વારા નવેસરથી સંદર્ભ યોજવાના નિર્દેશ સાથે સિંગલ જજનો હુકમ અને ચુકાદો રદ કરવામાં આવ્યા – અપીલ પર, ઠેરવ્યું: વિવાદની લવાદપાત્રતાને લગતો મુદ્દો હાઈકોર્ટના ચીફ જસ્ટિસ સમક્ષ કલમ ૧૧(૬) હેઠળની કાર્યવાહીમાં કે લવાદ પંચ સમક્ષ કે કલમ ૩૪ હેઠળની કાર્યવાહીમાં સિંગલ જજ સમક્ષ ઉઠાવવામાં આવ્યો ન હતો – લવાદના અધિકારક્ષેત્ર સામે સવાલ ઉઠાવનાર પક્ષકાર લવાદ સમક્ષ સદરહુ પ્રશ્ન ઉઠાવવાની જવાબદારી ધરાવે છે – આમ, ડિવિઝન બેંચ પ્રથમ વખત વિવાદોની લવાદપાત્રતા પર વિચારણા કરવામાં વાજબી ન હતી.

લવાદ અને સમાધાન અધિનિયમ, ૧૯૯૬ – કલમ ૩૧(૭)(એ) – વ્યાજની ચુકવણી – લવાદ પંચે અપીલકર્તાની તરફેણમાં વિલંબિત ચુકવણીઓ પર વ્યાજ મંજૂર કર્યું – ઠેરવ્યું: આ કલમ જોગવાઈ કરે છે કે જો કરાર પૂર્વ-ચુકાદા સમયગાળા માટે (એટલે કે સંદર્ભ-પૂર્વેના અને પેન્ડેન્ટ લાઈટ સમયગાળા માટે) વ્યાજ મંજૂર કરવા પર પ્રતિબંધ મૂકતો હોય, તો લવાદ સદરહુ સમયગાળા માટે વ્યાજ મંજૂર કરી શકે નહીં – સ્વીકાર્ય રીતે, પ્રસ્તુત કેસમાં, પક્ષકારો વચ્ચેના કરારનું સંચાલન કરતી કોન્ટ્રાક્ટની સામાન્ય શરતોમાં એક એવી કલમ હતી જે વ્યાજની ચુકવણી પર પ્રતિબંધ મૂકતી હતી – આમ, લવાદ પંચ દ્વારા મંજૂર

કરાયેલી રકમ પર અપીલકર્તા કોઈપણ વ્યાજ માટે હકદાર નથી.
પ્રેક્ટિસ અને પ્રક્રિયા - પ્લીડિંગ્સ - ઠેરવ્યું: લવાદના અધિકારક્ષેત્ર સામે સવાલ
ઉઠાવનાર પક્ષકાર લવાદ સમક્ષ સદરહુ પ્રશ્ન ઉઠાવવાની જવાબદારી ધરાવે છે -
લવાદ અને સમાધાન અધિનિયમ, ૧૯૯૬.

લવાદ - લવાદ ચુકાદો - દખલગીરીના આધારો - ઠેરવ્યું: લવાદ
ચુકાદાઓમાં અદાલતની દખલગીરી લવાદો દ્વારા કપટ અથવા પૂર્વગ્રહ, કુદરતી
ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉલ્લંઘન જેવા જૂજ સંજોગોમાં જ કલ્પવામાં આવી છે -
અદાલત લવાદોની ભૂલો સુધારી શકતી નથી.

અપીલો અંશતઃ મંજૂર કરતાં, કોર્ટે

ઠેરવ્યું : ૧.૧. લવાદ અને સમાધાન અધિનિયમ, ૧૯૯૬ ની કલમ
૧૧(૬) હેઠળની કાર્યવાહીમાં વિવાદની લવાદપાત્રતા સંબંધિત મુદ્દો ઉઠાવવામાં
આવ્યો ન હતો. આ જોગવાઈ હેઠળ ચીફ જસ્ટિસ દ્વારા જે મુદ્દાઓ પર વિચાર
કરી શકાય છે તેમાંનો એક મુદ્દો એ છે કે શું દાવો જીવંત દાવો છે. જો સદરહુ
રજૂઆત ચીફ જસ્ટિસ સમક્ષ કરવામાં આવે તો આ મુદ્દો લવાદ પંચ દ્વારા નક્કી
કરવા માટે ખુલ્લો પણ રાખી શકાય છે. સામાવાળાએ ચીફ જસ્ટિસ સમક્ષ કે
લવાદ પંચ સમક્ષ કે ૧૯૯૬ ના અધિનિયમની કલમ ૩૪ હેઠળની કાર્યવાહીમાં
વિદ્વાન સિંગલ જજ સમક્ષ સદરહુ રજૂઆત ઉઠાવી ન હતી. [પેરા ૧૧] [૭૨૮-
એફ-એચ]

૧.૨. લવાદના અધિકારક્ષેત્ર સામે સવાલ ઉઠાવનાર પક્ષકાર લવાદ

સમક્ષ સદરહુ પ્રશ્ન ઉઠાવવાની જવાબદારી ધરાવે છે. [પેરા ૧૨] [૭૨૯-એ]

૧.૩. અદાલતની દખલગીરી માત્ર જૂજ સંજોગોમાં જ કલ્પવામાં આવી છે જેમ કે લવાદો દ્વારા કપટ અથવા પૂર્વગ્રહ, કુદરતી ન્યાયનું ઉલ્લંઘન. અદાલત લવાદોની ભૂલો સુધારી શકતી નથી. [પેરા ૧૩] [૭૨૯-ડી]

૧.૪. તેથી, ડિવિઝન બેંચ પ્રથમ વખત વિવાદોની લવાદપાત્રતા પર વિચારણા કરવામાં વાજબી ન હતી, ખાસ કરીને જ્યારે સામાવાળાએ ચીફ જસ્ટિસ, લવાદ પંચ સમક્ષ અથવા વિદ્વાન સિંગલ જજ સમક્ષ 'નો કલેમ્સ સર્ટિફિકેટ' સંબંધિત મુદ્દો રજૂ કર્યો ન હતો. [પેરા ૧૪] [૭૨૯-જી-એચ]

૨.૧. ૧૯૯૬ ના અધિનિયમની કલમ ૩૧(૭)(એ) વ્યાજની ચુકવણી માટે જોગવાઈ કરે છે. આ કલમમાં, એક ચોક્કસ જોગવાઈ ઊભી કરવામાં આવી છે, જે મુજબ જો કરાર પૂર્વ-ચુકાદા સમયગાળા માટે (એટલે કે સંદર્ભ-પૂર્વેના અને પેન્ડેન્ટ લાઈટ સમયગાળા માટે) વ્યાજ મંજૂર કરવાની મનાઈ ફરમાવતો હોય, તો લવાદ સદરહુ સમયગાળા માટે વ્યાજ મંજૂર કરી શકે નહીં. સ્વીકાર્ય રીતે, પક્ષકારો વચ્ચેના કરારનું સંચાલન કરતી કોન્ટ્રાક્ટની સામાન્ય શરતોમાં એક એવી કલમ છે જે વ્યાજની ચુકવણી પર પ્રતિબંધ મૂકે છે. એવું ઠેરવવામાં આવે છે કે અપીલકર્તા કોઈપણ વ્યાજ માટે હકદાર નથી. વધુમાં, કલમ ૩૧(૭) (એ) માં સંદર્ભ-પૂર્વેના સમયગાળા અને પેન્ડેન્ટ લાઈટ વ્યાજ વચ્ચેનો તફાવત અદ્રશ્ય થઈ ગયો છે જ્યાં સુધી લવાદ દ્વારા વ્યાજ મંજૂર કરવાનો સંબંધ છે. તે માત્ર બે સમયગાળાને માન્યતા આપે છે, એટલે કે પૂર્વ-ચુકાદો અને પશ્ચાત્-

ચુકાદાનો સમયગાળો. [પેરા ૧૫, ૧૬ અને ૧૯] [૭૩૦-બી, ડી-ઈ; ૭૩૧-સી-ઈ]

૨.૨. લવાદ પંચે અપીલકર્તાને ચૂકવવાપાત્ર રકમ રૂ. ૧૧,૧૩,૧૩૬/- અને વ્યાજ પેટે રૂ. ૧૨,૪૪,૫૪૬/- નક્કી કર્યા હતા. સામાવાળા દ્વારા રૂ. ૩૮,૮૨,૧૫૦/- ની રકમ જમા કરાવવામાં આવી હતી જેમાં ચુકાદાની રકમ, સંદર્ભ-પૂર્વેના સમયગાળાનું વ્યાજ, પેન્ડેન્ટ લાઈટ અને પશ્ચાત્-ચુકાદાના વ્યાજનો સમાવેશ થતો હતો. અપીલકર્તાએ સામાવાળા દ્વારા જમા કરાવેલી રકમમાંથી ૫૦% રકમ પહેલેથી જ ઉપાડી લીધી હતી, જે વ્યાજ સિવાયની ચુકાદાની રકમ કરતાં વધુ હતી. કેસની હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને, સામાવાળાને અપીલકર્તા દ્વારા ઉપાડવામાં આવેલી વધારાની રકમ વસૂલ ન કરવાનો નિર્દેશ આપવો યોગ્ય જણાય છે. [પેરા ૨૨] [૭૩૨-ઈ-એફ] મેસર્સ અંબિકા કન્સ્ટ્રક્શન વિરુદ્ધ ભારત સંઘ, (૨૦૧૭) એસસીસી ઓનલાઈન એસસી ૬૭૮ - બિન-લાગુ ઠેરવવામાં આવ્યો.

સૈયદ અહેમદ એન્ડ કંપની વિરુદ્ધ ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય અને અન્ય, (૨૦૦૯) ૧૨ એસસીસી ૨૬ : [૨૦૦૯] ૧૦ એસસીઆર ૮૪૧; શ્રી કામાક્ષી અમ્મન કન્સ્ટ્રક્શન્સ વિરુદ્ધ ડિવિઝનલ રેલવે મેનેજર (વર્ક્સ), પાલઘાટ અને અન્ય, (૨૦૧૦) ૮ એસસીસી ૭૬૭ : [૨૦૧૦] ૧૦ એસસીઆર ૪૮૭; ભારત સંઘ વિરુદ્ધ બ્રાઈટ પાવર પ્રોજેક્ટ્સ (ઇન્ડિયા) પ્રાઇવેટ લિમિટેડ, (૨૦૧૫) ૯ એસસીસી ૬૯૫ : [૨૦૧૫] ૬ એસસીઆર ૪૮૮; મેકડમોટ

ઇન્ટરનેશનલ ઇન્ક. વિરુદ્ધ બર્ન સ્ટાન્ડર્ડ કંપની લિ. અને અન્ય, (૨૦૦૬) ૧૧ એસસીસી ૧૮૧ : [૨૦૦૬] ૨ સપ્લી. એસસીઆર ૪૦૯ – ૫૨ આધાર રાખવામાં આવ્યો.

નેશનલ ઇન્સ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડ વિરુદ્ધ બોધરા પોલીફેબ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ, (૨૦૦૯) ૧ એસસીસી ૨૬૭ : [૨૦૦૮] ૧૩ એસસીઆર ૬૩૮; સેક્ટરી, ઇરિગેશન ડિપાર્ટમેન્ટ, ઓરિસ્સા સરકાર અને અન્ય વિરુદ્ધ જી. સી. રોય, (૧૯૯૨) ૧ એસસીસી ૫૦૮ : [૧૯૯૧] ૩ સપ્લી. એસસીઆર ૪૧૭ – નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો.

સિવિલ અપીલ અધિકારક્ષેત્ર : ૨૦૧૭ ની સિવિલ અપીલ નં. ૧૫૫૪૫-૧૫૫૪૬.

એ.પી.ઓ. નં. ૨૧૩/૨૦૦૯ અને એ.પી. નં. ૩૫/૨૦૦૬ માં કલકત્તા ખાતેની હાઇકોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા તારીખ ૨૯.૦૯.૨૦૧૧ ના આખરી હુકમ અને ચુકાદા સામે.

અપીલકર્તા તરફથી: સંજીવ સેન, વરિષ્ઠ વકીલ, દેવ જે. રોય, પી. પરમેશ્વરન, વકીલો.

સામાવાળા તરફથી: મનિન્દર સિંઘ, એડિશનલ સોલિસિટર જનરલ, સુશ્રી મનિતા વર્મા, રાજ બહાદુર ચાદવ, શાદમાન અલી, પ્રભાસ બજાજ, અક્ષય અમૃતાંશુ, શ્રીકાંત એન. તેરદાલ, વકીલો.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિ એસ. અબ્દુલ નઝીર દ્વારા આપવામાં આવેલ.

૧. પરવાનગી આપવામાં આવી.

૨. અપીલકર્તાએ, આ અપીલોમાં, એ.પી. નં. ૩૫/૨૦૦૬ માં એ.પી.ઓ. નં. ૨૧૩/૨૦૦૯ માં તારીખ ૨૯.૯.૨૦૧૧ ના ચુકાદા અને હુકમની કાયદેસરતા અને શુદ્ધતાને પડકારી છે, જેના દ્વારા કલકત્તા હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેંચે એ.પી. નં. ૩૫/૨૦૦૬ માં વિદ્વાન સિંગલ જજના તારીખ ૨૭.૧.૨૦૦૯ ના ચુકાદા અને હુકમને રદ કર્યો છે.

૩. આ અપીલોના નિકાલ માટે જરૂરી સંક્ષિપ્ત હકીકતો નીચે મુજબ છે:

૪. તારીખ ૨૦.૩.૧૯૯૧ ના રોજ, સામાવાળાએ હાવડા જિલ્લાના સંકરાર્ધલ ખાતે દક્ષિણ-પૂર્વ રેલવેના નવા માલસામાન ટર્મિનલ ચાર્જના સંબંધમાં રેલવે લાઈન નાખવા, રસ્તાઓ, પ્લેટફોર્મ્સ અને પરચૂરણ કામ માટે બાકી રહેલા માટીકામના અમલ માટે ટેન્ડર આમંત્રિત કર્યા હતા. અપીલકર્તાનું તારીખ ૨૩.૩.૧૯૯૧ નું રૂ. ૬૧,૨૪,૧૫૯/- નું ટેન્ડર તારીખ ૧૭.૬.૧૯૯૧ ના સ્વીકૃતિ પત્ર જારી કરીને સ્વીકારવામાં આવ્યું હતું. આ સંદર્ભમાં, તારીખ ૨૨.૮.૧૯૯૧ ના રોજ અપીલકર્તા અને સામાવાળા વચ્ચે એક કરાર કરવામાં આવ્યો હતો. સદરહુ કરારમાં કોન્ટ્રાક્ટની સામાન્ય શરતો (સંક્ષિપ્તમાં 'જીસીસી') સમાવિષ્ટ કરવામાં આવી હતી અને પક્ષકારો તેની શરતો અને નિયમોથી બંધાયેલા હતા.

૫. કામના અમલ અને તેના કથિત ત્યાગ અંગે પક્ષકારો વચ્ચે વિવિધ વિવાદો અને મતભેદો ઉદ્ભવ્યા હતા. સામાવાળાએ કરાર સમાપ્ત કરવાની માંગણી કરતી તારીખ ૨૪.૧૦.૧૯૯૧ ની નોટિસ જારી કરી હતી. કોન્ટ્રાક્ટ ૨૬ કરવા માટે જીસીસી ની કલમ ૬૨(૧) હેઠળ અપીલકર્તાને તારીખ ૧૫.૧૧.૧૯૯૧ ની બીજી નોટિસ આપવામાં આવી હતી. જોકે, અપીલકર્તાની તારીખ ૨.૪.૧૯૯૨ ના પત્ર દ્વારા કરાયેલી અરજ પર કરારની માન્યતા ૩૦.૬.૧૯૯૨ સુધી લંબાવવામાં આવી હતી. સામાવાળાએ જુલાઈ ૧૯૯૩ સુધી કામ પૂર્ણ કરવા માટે વધુ સમય લંબાવી આપ્યો હતો. અપીલકર્તાના જણાવ્યા મુજબ, રેલવે વહીવટીતંત્ર દ્વારા કરવામાં આવેલા ભંગના કારણે વિલંબ અને/અથવા અવરોધો ઊભા થયા હતા. બાકીનું કામ અપીલકર્તા દ્વારા તારીખ ૩.૧૧.૨૦૦૩ થી છોડી દેવામાં આવ્યું હતું.

૬. અપીલકર્તાએ તારીખ ૩૦.૧૦.૧૯૯૬ ના પોતાના પત્ર દ્વારા સામાવાળા સમક્ષ દાવો રજૂ કર્યો હતો. ત્યારપછીના તારીખ ૨૨.૬.૧૯૯૮ ના પત્ર દ્વારા, અપીલકર્તાએ વિવાદને લવાદ સમક્ષ મોકલવાની માંગણી કરી હતી. અંતે, અપીલકર્તાએ કલકત્તા હાઈકોર્ટ સમક્ષ દાવાઓ અને વિવાદોના નિર્ણય માટે લવાદની નિમણૂક કરવા માટે લવાદ અને સમાધાન અધિનિયમ, ૧૯૯૬ (સંક્ષિપ્તમાં '૧૯૯૬ નો અધિનિયમ') ની કલમ ૧૧(૬) હેઠળ અરજી દાખલ કરી હતી. કલકત્તા હાઈકોર્ટના ચીફ જસ્ટિસે તારીખ ૬.૧૨.૨૦૦૧ નો હુકમ પસાર કર્યો હતો, જેના પર જનરલ મેનેજર, દક્ષિણ-પૂર્વ રેલવેને સદરહુ તારીખથી ચાર અઠવાડિયાની અંદર તેમની પેનલમાંથી લવાદોની નિમણૂક

કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો. સદરહુ હુકમને અનુસરીને, લવાદ પંચની રચના કરવામાં આવી હતી જેણે અપીલકર્તા તેમજ સામાવાળા દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા વિવાદો અને દાવાઓનો નિર્ણય કર્યો હતો.

૭. લવાદ પંચે તારીખ ૨૦.૯.૨૦૦૬ ના રોજ ચુકાદો પસાર કર્યો હતો. સામાવાળાએ સદરહુ ચુકાદાને રદ કરવા માટે ૧૯૯૬ ના અધિનિયમની કલમ ૩૪ હેઠળ એ.પી. નં. ૩૫/૨૦૦૬ નામની અરજી કરી હતી. હાઈકોર્ટના સિંગલ જજ દ્વારા સદરહુ અરજી ફગાવી દેવામાં આવી હતી. સામાવાળાએ એ.પી.ઓ. નં. ૨૧૩/૨૦૦૯ માં અપીલ દાખલ કરીને વિદ્વાન સિંગલ જજના હુકમને પડકાર્યો હતો, જેમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે અપીલકર્તાએ સામાવાળાને 'નો કલેમ્સ સર્ટિફિકેટ' આપ્યું હતું, જેથી સામાવાળા પાસેથી કોઈપણ દાવા માટેનો પોતાનો અધિકાર જતો કર્યો હતો જેના સંદર્ભમાં લવાદ પંચ દ્વારા વિવાદનો નિર્ણય કરી શકાતો ન હતો. ઉપર નોંધ્યા મુજબ, ડિવિઝન બેંચે વિદ્વાન સિંગલ જજનો હુકમ તેમજ ચુકાદો રદ કર્યો છે અને લવાદ પંચ દ્વારા નવેસરથી સંદર્ભ યોજવાનો નિર્દેશ આપ્યો છે.

૮. અપીલકર્તા તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલે રજૂઆત કરી છે કે ડિવિઝન બેંચ એ પ્રશ્નને સમજવામાં નિષ્ફળ રહી છે કે અપીલકર્તા દ્વારા 'નો કલેમ્સ સર્ટિફિકેટ' જારી કરવાનો પ્રશ્ન ૧૯૯૬ ના અધિનિયમની કલમ ૧૧(૬) હેઠળની કાર્યવાહીમાં ચીફ જસ્ટિસ સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવ્યો ન હતો. સદરહુ રજૂઆત લવાદ પંચ સમક્ષ કે વિદ્વાન સિંગલ જજ સમક્ષ પણ રજૂ કરવામાં આવી

ન હતી. કોઈપણ જીવંત દાવાના અસ્તિત્વ અથવા વિવાદની લવાદપાત્રતા સંબંધિત મુદ્દો ૧૯૯૬ ના અધિનિયમની કલમ ૧૧(૬) હેઠળની કાર્યવાહીમાં અથવા ઓછામાં ઓછું લવાદ પંચ સમક્ષ ઉઠાવવો જોઈતો હતો. કોઈ લવાદપાત્ર વિવાદ હતો કે નહીં તે અંગેનો પ્રશ્ન ડિવિઝન બેંચ દ્વારા પ્રથમ વખત ધ્યાને લઈ શકાયો ન હતો. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે પંચે યોગ્ય રીતે ચુકાદો પસાર કર્યો છે અને ૧૭.૭.૧૯૯૨ થી ચુકાદાની રકમની વસૂલાત સુધી પૂર્વ-ચુકાદા અને પેન્ડેન્ટ લાઈટ વ્યાજ મંજૂર કર્યું છે.

૯. બીજી તરફ, સામાવાળા તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન એડિશનલ સોલિસિટર જનરલે રજૂઆત કરી છે કે અપીલકર્તા દ્વારા જારી કરાયેલા 'નો કલેમ્સ સર્ટિફિકેટ'ને ધ્યાનમાં રાખીને, અપીલકર્તાને સામાવાળા પાસેથી રૂ. ૧૫,૦૦૦/- ની સિક્યોરિટી ડિપોઝિટ સિવાય અન્ય કોઈ દાવો કરવાનો કોઈ અધિકાર નથી. પક્ષકારો વચ્ચે કોઈ લવાદપાત્ર વિવાદ ન હતો. તેથી, દાવો પોતે જ ટકી શકે તેમ ન હતો. એવી પણ દલીલ કરવામાં આવી છે કે, કોઈપણ સંજોગોમાં, કરારની શરતોને ધ્યાનમાં રાખીને અપીલકર્તા કોઈપણ વ્યાજ માટે હકદાર ન હતો. તેઓ અપીલો ફગાવી દેવાની અરજ કરે છે.

૧૦. રજૂ કરાયેલી દલીલોને ધ્યાનમાં રાખીને, અમારી વિચારણા માટેનો પ્રથમ પ્રશ્ન એ છે કે શું અપીલમાં પ્રથમ વખત વિવાદની લવાદપાત્રતા પર વિચાર કરવામાં ડિવિઝન બેંચ વાજબી હતી. રેકૉર્ડ પરની સામગ્રી પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે પ્રશ્નવાળા કરારના સંબંધમાં પક્ષકારો વચ્ચે વિવાદ ઉદ્ભવ્યો હતો. તેથી,

અપીલકર્તાએ કરારની શરતો મુજબ લવાદની નિમણૂક માટે ૧૯૯૬ ના અધિનિયમની કલમ ૧૧(૬) હેઠળ કલકત્તા હાઇકોર્ટના ચીફ જસ્ટિસ સમક્ષ અરજી દાખલ કરી હતી જે મંજૂર કરવામાં આવી હતી અને વિવાદના નિર્ણય માટે લવાદ પંચની રચના કરવામાં આવી હતી. લવાદે પક્ષકારોને સુનાવણીની તકો આપ્યા પછી અને રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવેલી સામગ્રી પર વિચાર કર્યા પછી ચુકાદો આપ્યો અને પ્રસિદ્ધ કર્યો હતો. દાવાની દરેક આઈટમ સામે દાવો કરેલી રકમ અને મંજૂર કરાયેલી રકમ સંક્ષિપ્તમાં નીચે મુજબ દર્શાવવામાં આવી છે:

દાવાની વિગત	દાવો કરેલ રકમ (રૂ.)	મંજૂર થયેલ રકમ (રૂ.)
૧. ચૂકવવાપાત્ર બાકી રકમ	૪૫,૩૭,૨૩૦/-	૨,૩૯,૬૫૭/-
૨. સામગ્રી, મજૂરી અને ઈંધણના ભાવવધારાને કારણે ભાવ તફાવતનો દાવો	૨૧,૮૨,૭૧૯.૫૮	૧,૧૭,૦૬૦/-
૩. સિક્યોરિટી ડિપોઝિટ માટેનો દાવો	૧૫,૦૦૦/-	૧૫,૦૦૦/-
૪. શ્રમિક સપ્લાયરને એડવાન્સ ચુકવણી પેટે દાવો	૫૧,૦૦૦/-	૧૫,૩૦૦/-
૫. માટી સપ્લાયરને એડવાન્સ ચુકવણી માટેનો દાવો	૧,૮૦,૦૦૦/-	૫૪,૦૦૦/-
૬. નિષ્ક્રિય વેતન ચુકવણી	૧,૮૦,૦૦૦/-	૫૪,૦૦૦/-

માટેનો દાવો		
૭. ઓવરહેડ ખર્ચાઓ એટલે કે સ્ટાફનો પગાર અને ઘરનું ભાડું માટેનો દાવો	૨૨,૦૦૦/-	૧૫,૦૦૦/-
૮. મૂડી અટકી જવા અને વ્યવસાયિક નુકસાન માટેનો દાવો	૧૨,૭૫,૦૦૦/-	૬,૦૩,૧૧૯/-
૯. વ્યાજ માટેનો દાવો	૧,૫૮,૨૩,૧૯૩.૧૬	૧૨,૪૪,૫૪૬/-

૧૧. વિદ્વાન સિંગલ જજે સદરહુ ચુકાદાને રદ કરવા માટે સામાવાળા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અરજી ફગાવી દીધી હતી. ૧૯૯૬ ના અધિનિયમની કલમ ૧૧(૬) હેઠળની કાર્યવાહીમાં વિવાદની લવાદપાત્રતા સંબંધિત મુદ્દો ઉઠાવવામાં આવ્યો ન હતો. આ જોગવાઈ હેઠળ ચીફ જસ્ટિસ દ્વારા જે મુદ્દાઓ પર વિચાર કરી શકાય છે તેમાંનો એક મુદ્દો એ છે કે શું દાવો જીવંત દાવો છે. જો સદરહુ રજૂઆત ચીફ જસ્ટિસ સમક્ષ કરવામાં આવે તો આ મુદ્દો લવાદ પંચ દ્વારા નક્કી કરવા માટે ખુલ્લો પણ રાખી શકાય છે. [(જુઓ: નેશનલ ઇન્સ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડ વિરુદ્ધ બોધરા પોલીફેબ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ (૨૦૦૯) ૧ એસસીસી ૨૬૭)]. સામાવાળાએ ચીફ જસ્ટિસ સમક્ષ સદરહુ રજૂઆત કરી ન હતી. ભલે ગમે તે હોય, સામાવાળાએ લવાદ પંચ સમક્ષ કે ૧૯૯૬ ના અધિનિયમની કલમ ૩૪ હેઠળની કાર્યવાહીમાં વિદ્વાન સિંગલ જજ સમક્ષ સદરહુ

મુદ્દો ઉઠાવ્યો ન હતો.

૧૨. આ કોર્ટે, મેકડમોટ ઇન્ટરનેશનલ ઇન્ક. વિરુદ્ધ બર્ન સ્ટાન્ડર્ડ કંપની લિ. અને અન્ય, (૨૦૦૬) ૧૧ એસસીસી ૧૮૧ માં ઠેરવ્યું છે કે લવાદના અધિકારક્ષેત્ર સામે સવાલ ઉઠાવનાર પક્ષકાર લવાદ સમક્ષ સદરહુ પ્રશ્ન ઉઠાવવાની જવાબદારી ધરાવે છે. નીચે મુજબ ઠરાવવામાં આવ્યું છે:

“૫૧. ૧૯૯૬ નો અધિનિયમ અમલમાં આવ્યા પછી, અધિનિયમની કલમ ૧૬ હેઠળ લવાદના અધિકારક્ષેત્ર સામે પ્રશ્ન ઉઠાવનાર પક્ષકાર લવાદ સમક્ષ સદરહુ પ્રશ્ન ઉઠાવવાની જવાબદારી ધરાવે છે. અધિકારક્ષેત્રનો આવો પ્રશ્ન જો તેની સત્તાના ક્ષેત્ર બહારનો હોય તો ઉઠાવી શકાય છે. તે લવાદની કાર્યવાહી દરમિયાન અથવા તેની શરૂઆત થયા પછી તરત જ ઉઠાવવો જરૂરી હતો. અધિકારક્ષેત્રનો પ્રશ્ન પ્રાથમિક આધાર તરીકે નક્કી કરવો જરૂરી છે. લવાદ દ્વારા તેના પર લેવાયેલો નિર્ણય અધિનિયમની કલમ ૩૪ હેઠળ પડકારવાનો વિષય બનશે. જો લવાદ એવો અભિપ્રાય આપે કે તેને તેના સંબંધમાં કોઈ અધિકારક્ષેત્ર નથી તો તેની સામે અધિનિયમની કલમ ૩૭ હેઠળ અપીલની જોગવાઈ કરવામાં આવી હતી.”

૧૩. એ પણ અવલોકન કરવું જરૂરી છે કે અદાલતની દખલગીરી માત્ર જૂજ સંજોગોમાં જ કલ્પવામાં આવી છે જેમ કે લવાદો દ્વારા કપટ અથવા પૂર્વગ્રહ, કુદરતી ન્યાયનું ઉલ્લંઘન. અદાલત લવાદોની ભૂલો સુધારી શકતી નથી. તે

મેકડર્મોટ ઇન્ટરનેશનલ ઇન્ક. (ઉપરોક્ત) ના ચુકાદાના પેરા પર પરથી સ્પષ્ટ થાય છે, જે નીચે મુજબ છે:

“પર. ૧૯૯૬ નો અધિનિયમ અદાલતોની દેખરેખની ભૂમિકા માટે, લવાદ ચુકાદાની સમીક્ષા માત્ર નિષ્પક્ષતા સુનિશ્ચિત કરવા માટે જોગવાઈ કરે છે. અદાલતની દખલગીરી માત્ર થોડા સંજોગોમાં જ કલ્પવામાં આવી છે, જેમ કે, લવાદો દ્વારા કપટ અથવા પૂર્વગ્રહના કિસ્સામાં, કુદરતી ન્યાયનું ઉદ્ધંધન વગેરે. અદાલત લવાદોની ભૂલો સુધારી શકતી નથી. તે માત્ર ચુકાદાને રદ કરી શકે છે અને જો પક્ષકારો ઇચ્છે તો ફરીથી લવાદ શરૂ કરવા માટે તેમને મુક્ત છોડી શકે છે. તેથી, જોગવાઈની યોજનાનો હેતુ અદાલતની દેખરેખની ભૂમિકાને ન્યૂનતમ સ્તરે રાખવાનો છે અને આ વાજબી ઠેરવી શકાય છે કારણ કે કરારના પક્ષકારો લવાદની પસંદગી કરીને અદાલતના અધિકારક્ષેત્રને બાકાત રાખવાનો સભાન નિર્ણય લે છે કારણ કે તેઓ તેના દ્વારા પ્રદાન કરવામાં આવતી ત્વરિતતા અને અંતિમતાને પસંદ કરે છે.”

૧૪. તેથી, ડિવિઝન બેંચ પ્રથમ વખત વિવાદોની લવાદપાત્રતા પર વિચારણા કરતી વખતે વાજબી ન હતી, ખાસ કરીને જ્યારે સામાવાળાએ ચીફ જસ્ટિસ, લવાદ પંચ સમક્ષ અથવા વિદ્વાન સિંગલ જજ સમક્ષ 'નો કલેમ્સ સર્ટિફિકેટ' સંબંધિત મુદ્દો ઉઠાવ્યો ન હતો.

૧૫. વિચારણા માટેનો હવે પછીનો પ્રશ્ન એ છે કે શું લવાદ પંચ

અપીલકર્તાની તરફેણમાં વિલંબિત ચુકવણીઓ પર વ્યાજ મંજૂર કરવામાં વાજબી હતું. લવાદ પંચ દ્વારા મંજૂર કરાયેલ કુલ વ્યાજ રૂ. ૧૨,૪૪,૫૪૬/- છે જેમાં સંદર્ભ-પૂર્વેના સમયગાળા માટેનું વ્યાજ અને પેન્ડેન્ટ લાઈટ વ્યાજનો પણ સમાવેશ થાય છે. ૧૯૯૬ ના અધિનિયમની કલમ ૩૧(૭)(એ) વ્યાજની ચુકવણી માટે નીચે મુજબ જોગવાઈ કરે છે:

“૩૧(૭)(એ) – પક્ષકારો દ્વારા અન્યથા સંમત થયા સિવાય, જ્યાં અને જે હદે લવાદ ચુકાદો નાણાંની ચુકવણી માટે હોય, ત્યાં લવાદ પંચ જે રકમ માટે ચુકાદો આપવામાં આવે છે તેમાં, યોગ્ય લાગે તેવા દરે, સમગ્ર રકમ પર અથવા નાણાંના કોઈપણ ભાગ પર, કાર્યવાહીનું કારણ ઉદ્ભવ્યું તે તારીખ અને જે તારીખે ચુકાદો આપવામાં આવે તે તારીખ વચ્ચેના સમયગાળાના સમગ્ર અથવા કોઈપણ ભાગ માટે વ્યાજનો સમાવેશ કરી શકે છે.”

આ કલમમાં, એક ચોક્કસ જોગવાઈ ઊભી કરવામાં આવી છે, જેના દ્વારા જો કરાર પૂર્વ-ચુકાદા સમયગાળા માટે (એટલે કે સંદર્ભ-પૂર્વેના અને પેન્ડેન્ટ લાઈટ સમયગાળા માટે) વ્યાજ મંજૂર કરવાની મનાઈ ફરમાવતો હોય, તો લવાદ સદરહુ સમયગાળા માટે વ્યાજ મંજૂર કરી શકે નહીં.

૧૬. સ્વીકાર્ય રીતે, પક્ષકારો વચ્ચેના કરારનું સંચાલન કરતી જુસીસી માં એક કલમ શામેલ છે જે વ્યાજની ચુકવણી પર પ્રતિબંધ મૂકે છે, જે નીચે મુજબ છે:

“૧૬(૨) – બાનાની રકમ (અર્નેસ્ટ મની) અથવા સિક્યોરિટી ડિપોઝિટ અથવા કરાર હેઠળ કોન્ટ્રાક્ટરને ચૂકવવાપાત્ર રકમ પર કોઈ વ્યાજ ચૂકવવાપાત્ર રહેશે નહીં, પરંતુ આ કલમના પેટા-કલોઝ (૧) ની શરતો મુજબ સરકારી સિક્યોરિટીઝ ડિપોઝિટ તેના પર ઉપાર્જિત થયેલા વ્યાજ સાથે પરત ચૂકવવાપાત્ર રહેશે.”

૧૭. મેસર્સ અંબિકા કન્સ્ટ્રક્શન વિરુદ્ધ ભારત સંઘ, (૨૦૧૭) એસસીસી ઓનલાઇન એસસી ૬૭૮, (તારીખ ૨૬.૦૪.૨૦૧૭ ના રોજ નિકાલ કરાયેલ સિવિલ અપીલ નં. ૪૧૦/૨૦૦૮) માં આ કોર્ટના નિર્ણય પર આધાર રાખીને અપીલકર્તા તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલે રજૂઆત કરી છે કે કરાર હેઠળ ચૂકવવાપાત્ર રકમ પર વ્યાજ આપવા પરનો માત્ર પ્રતિબંધ પેન્ડેન્ટે લાઇટ વ્યાજની ચુકવણીનો ઇનકાર કરવા માટે પૂરતો રહેશે નહીં. તેથી, લવાઇ પેન્ડેન્ટે લાઇટ વ્યાજ મંજૂર કરવામાં વાજબી હતા. જોકે, મેસર્સ અંબિકા કન્સ્ટ્રક્શન (ઉપરોક્ત) પરથી એ સ્પષ્ટ થતું નથી કે તેનો નિર્ણય ધ આર્બિટ્રેશન એક્ટ, ૧૯૪૦ (સંક્ષિપ્તમાં '૧૯૪૦ નો અધિનિયમ') હેઠળ લેવામાં આવ્યો હતો કે ૧૯૯૬ ના અધિનિયમ હેઠળ. તેણે સેક્રેટરી, ઇરિગેશન ડિપાર્ટમેન્ટ, ઓરિસ્સા સરકાર અને અન્ય વિરુદ્ધ જી. સી. રોય, (૧૯૯૨) ૧ એસસીસી ૫૦૮ માં બંધારણીય પીઠના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે. તે ચુકાદો ૧૯૪૦ ના અધિનિયમના સંદર્ભમાં હતો. ૧૯૪૦ ના અધિનિયમમાં, એવી કોઈ જોગવાઈ નહોતી જે લવાઇને સંદર્ભ-પૂર્વેના, પેન્ડેન્ટે લાઇટ અથવા પશ્ચાત્-ચુકાદા સમયગાળા માટે વ્યાજ મંજૂર કરવાથી પ્રતિબંધિત કરતી હોય, જ્યારે ૧૯૯૬ ના

અધિનિયમમાં એક ચોક્કસ જોગવાઈ છે જે જણાવે છે કે જો કરાર પૂર્વ-ચુકાદા સમયગાળા માટે વ્યાજ આપવાની મનાઈ ફરમાવતો હોય, તો લવાદ સદરહુ સમયગાળા માટે વ્યાજ મંજૂર કરી શકે નહીં. તેથી, મેસર્સ અંબિકા કન્સ્ટ્રક્શન (ઉપરોક્ત) નો નિર્ણય પ્રસ્તુત કેસને લાગુ કરી શકાય નહીં.

૧૮. સામાવાળા તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન એડિશનલ સોલિસિટર જનરલે રજૂઆત કરી છે કે ૧૯૯૬ ના અધિનિયમ હેઠળ આવરી લેવાયેલા કેસો માટે કાયદાની સ્થિતિ, એટલે કે જો કરાર વ્યાજ મંજૂર કરવાની મનાઈ ફરમાવે છે તો લવાદ માટે પૂર્વ-ચુકાદા વ્યાજ આપવું અસ્વીકાર્ય છે, આ કોર્ટ દ્વારા વિવિધ ચુકાદાઓમાં પુનરોચ્ચાર કરવામાં આવી છે.

૧૯. સૈયદ અહેમદ એન્ડ કંપની વિરુદ્ધ ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય અને અન્ય, (૨૦૦૯) ૧૨ એસસીસી ૨૬ માં, આ કોર્ટે નોંધ્યું હતું કે ૧૯૪૦ ના અધિનિયમમાં લવાદની વ્યાજ આપવાની સત્તા સંબંધિત કોઈ જોગવાઈ ન હતી. જોકે, હવે ૧૯૯૬ ના અધિનિયમની કલમ ૩૧(૭)(એ) હેઠળ એક ચોક્કસ જોગવાઈ ઊભી કરવામાં આવી છે. આ કલમ મુજબ, જો કરાર વ્યાજ ચૂકવવા પર પ્રતિબંધ મૂકે છે, તો લવાદ કાર્યવાહીનું કારણ ઉદ્ભવ્યાની તારીખથી ચુકાદાની તારીખ સુધી વ્યાજ મંજૂર કરી શકે નહીં. કોર્ટે અવલોકન કર્યું છે કે ૧૯૯૬ ના અધિનિયમની જોગવાઈના સંબંધમાં, સંદર્ભ-પૂર્વેના સમયગાળા અને પેન્ડેન્ટે લાઈટ વ્યાજ વચ્ચેનો તફાવત અદ્રશ્ય થઈ ગયો છે જ્યાં સુધી લવાદ દ્વારા વ્યાજ આપવાનો સંબંધ છે. કલમ ૩૧(૭)(એ) માત્ર બે સમયગાળાને માન્યતા આપે

છે, એટલે કે પૂર્વ-ચુકાદો અને પશ્ચાત્-ચુકાદાનો સમયગાળો.

૨૦. શ્રી કામાક્ષી અમ્મન કન્સ્ટ્રક્શન્સ વિરુદ્ધ ડિવિઝનલ રેલવે મેનેજર (વર્ક્સ), પાલઘાટ અને અન્ય, (૨૦૧૦) ૮ એસસીસી ૭૬૭ માં, આ કોર્ટ એક સમાન કેસની સુનાવણી કરી રહી હતી જેમાં રેલવેની જીસીસી ની કલમ ૧૬ નું અર્થઘટન જરૂરી હતું. આ જીસીસી ની એ જ કલમ ૧૬(૨) છે જે વ્યાજ આપવાની મનાઈ ફરમાવે છે જે વર્તમાન કેસની હકીકતોમાં પણ લાગુ પડે છે. કોર્ટે ઠેરવ્યું હતું કે જ્યાં પક્ષકારો સંમત થયા હોય કે વ્યાજ ચૂકવવાપાત્ર રહેશે નહીં, ત્યાં લવાદ પંચ જે તારીખે કાર્યવાહીનું કારણ ઉદ્ભવ્યું તે તારીખથી ચુકાદાની તારીખ વચ્ચે વ્યાજ મંજૂર કરી શકે નહીં.

૨૧. ભારત સંઘ વિરુદ્ધ બ્રાઈટ પાવર પ્રોજેક્ટ્સ (ઇન્ડિયા) પ્રાઇવેટ લિમિટેડ, (૨૦૧૫) ૯ એસસીસી ૬૯૫ માં, આ કોર્ટની ત્રણ ન્યાયાધીશોની પીઠે, ૧૯૯૬ ના અધિનિયમની કલમ ૩૧(૭)(એ) ની જોગવાઈઓનો સંદર્ભ લીધા પછી ઠેરવ્યું હતું કે જ્યારે કરારની શરતોએ વ્યાજ આપવાની મનાઈ ફરમાવી હતી, ત્યારે લવાદ પેન્ડેન્ટ લાઈટ સમયગાળા માટે વ્યાજ મંજૂર કરી શકે નહીં. નીચે મુજબ ઠરાવવામાં આવ્યું છે:

“૧૦. આમ, પક્ષકારો વચ્ચે સ્પષ્ટપણે સમજૂતી થઈ હતી કે બાનાની રકમ, સિક્યોરિટી ડિપોઝિટ અને કરાર હેઠળ કોન્ટ્રાક્ટરને ચૂકવવાપાત્ર રકમ પર કોઈ વ્યાજ ચૂકવવાનું ન હતું. જ્યાં સુધી સરકારી સિક્યોરિટીઝ પરના વ્યાજની ચુકવણીનો સંબંધ છે, જે સામાવાળા કોન્ટ્રાક્ટર દ્વારા

અપીલકર્તા પાસે જમા કરાવવામાં આવી હતી, તે સ્પષ્ટપણે જણાવવામાં આવ્યું હતું કે સદરહુ રકમ તેના પર ઉપાર્જિત થયેલા વ્યાજ સાથે કોન્ટ્રાક્ટરને પરત કરવાની હતી, પરંતુ જ્યાં સુધી કરાર હેઠળ કોન્ટ્રાક્ટરને ચૂકવવાપાત્ર રકમ પર વ્યાજની ચુકવણીનો સંબંધ હતો, ત્યાં એક ચોક્કસ શરત હતી કે તેના પર કોઈ વ્યાજ ચૂકવવાનું ન હતું.

૧૧. જ્યારે કરારના પક્ષકારો એ હકીકત સાથે સંમત થયા હતા કે કરાર હેઠળ કોન્ટ્રાક્ટરને ચૂકવવાપાત્ર રકમ પર વ્યાજ મંજૂર કરવામાં આવશે નહીં, ત્યારે અમારા મતે, તેઓ તેમની સમજૂતીથી બંધાયેલા હતા. એકવાર એવી સંમતિ આપ્યા પછી કે કોન્ટ્રાક્ટર કરાર હેઠળ ચૂકવવાપાત્ર રકમ પર કોઈપણ વ્યાજનો દાવો કરશે નહીં, તે સિવિલ અદાલત સમક્ષ અથવા લવાદ પંચ સમક્ષ વ્યાજનો દાવો કરી શક્યો ન હોત.”

તેથી, એ સ્પષ્ટ છે કે અપીલકર્તા લવાદ પંચ દ્વારા મંજૂર કરાયેલી રકમ પર કોઈપણ વ્યાજ માટે હકદાર નથી.

૨૨. લવાદ પંચે અપીલકર્તાને ચૂકવવાપાત્ર રકમ રૂ. ૧૧,૧૩,૧૩૬/- અને વ્યાજ રૂ. ૧૨,૪૪,૫૪૬/- નક્કી કર્યા હતા. સામાવાળા દ્વારા રૂ. ૩૮,૮૨,૧૫૦/- ની રકમ જમા કરાવવામાં આવી હતી જેમાં ચુકાદાની રકમ, સંદર્ભ-પૂર્વેના સમયગાળાનું વ્યાજ, પેન્ડેન્ટ લાઈટ અને પશ્ચાત્-ચુકાદાના વ્યાજનો સમાવેશ થાય છે. અમે ઠેરવ્યું છે કે અપીલકર્તા કોઈપણ વ્યાજ માટે હકદાર નથી. અપીલકર્તાએ સામાવાળા દ્વારા જમા કરાયેલી રકમમાંથી ૫૦%

રકમ પહેલેથી જ ઉપાડી લીધી છે, જે વ્યાજ સિવાયની ચુકાદાની રકમ કરતાં વધુ છે. કેસની હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે સામાવાળાને અપીલકર્તા દ્વારા ઉપાડવામાં આવેલી વધારાની રકમ વસૂલ ન કરવાનો નિર્દેશ આપવો યોગ્ય માનીએ છીએ. તે મુજબ હુકમ કરવામાં આવે છે.

૨૩. અપીલો અંશતઃ મંજૂર કરવામાં આવે છે અને ખર્ચ અંગેના કોઈપણ હુકમ વિના ઉપરોક્ત શરતોમાં નિકાલ કરવામાં આવે છે.

અપીલો અંશતઃ મંજૂર કરવામાં આવી.

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====